GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

30e jaargang juli 2004

Het Geweide Hof is open!

Op zaterdag 19 juni werd het Geweide Hof officieel geopend. De opening werd verricht door de winnares van de cake en koekbakwedstrijd, mevrouw Lolkje Bronsma uit Stiens.

Korte voorgeschiedenis
De familie Van Zanten had eind 2001 het plan om een nieuwe schuur naast de bestaande schuur te gaan bouwen. Deze schuur was o.a. bedoeld voor de opslag van werktuigen. Omdat de familie Van Zanten al lang bezig is met biologische landbouw, kwam van de zijde van NLTO het verzoek of er in de nieuw te bouwen schuur ook ruimte gereserveerd kon worden voor de inrichting van een biologisch informatiecentrum. Na alle voors en tegens tegen elkaar te hebben afgewogen, heeft men besloten om de samenwerking aan te gaan. Aangezien er aan particulieren geen subsidie wordt verleend, is besloten een scheiding aan te brengen in het boer zijn en de stichting Geweide Hof.
Eind 2002 is de stichting opgericht. Het stichtingsbestuur kijkt vanuit een andere invalshoek naar biologische landbouw dan de boer zelf. Het doel is om zoveel mogelijk mensen te bereiken en te informeren over biologische landbouw, in al zijn facetten. Over de inrichting van het centrum was nog niet goed nagedacht. Wel is het belangrijk dat bezoekers kunnen zien dat het een bedrijf is dat men bezoekt. Daarom is er voor gekozen om een glazen scheiding tussen informatiecentrum en bedrijf aan te brengen.

Garmerwolde, de plek voor een informatiecentrum
Biologische landbouw heeft inmiddels brede politieke belangstelling. Het is dus nodig om de mensen die het afzetgebied vormen goed voor te lichten. Dit voorlichten begint al bij de basis(school). In het land zijn al verschillende informatiecentra. Waarom was het dan toch zo belangrijk dat er ook iets dergelijks in de provincie kwam? De provincie Groningen was nog een blanco gebied, alleen bij Ebelsheerd in Nieuw Beerta bestond een informatiestand. Echter het geven van informatie op een uitgebreide en structurele manier werd nog niet gedaan.
Aangezien de familie Van Zanten een nieuwe schuur ging bouwen en Garmerwolde gunstig ligt (vlakbij de stad en midden in een groot landbouwgebied), was het voor de NLTO een makkelijke keus.

De doelgroepen
Het Geweide Hof wil iedereen die maar belangstelling heeft voor (biologische) landbouw, informeren over dit onderwerp. Dit zijn dus heel erg diverse groepen mensen. Basisschoolkinderen kunnen wat leren over waar brood vandaan komt met het broodjespad, collega-boeren kunnen geïnformeerd worden over de bedrijfsvoering en natuurlijk is het voor landbouwgerichte opleidingen interessant om het informatiecentrum en boerenbedrijf te bezoeken. Ook wil het informatiecentrum zich richten op vrouwen(organisaties), omdat zij vanuit het consumptiepatroon een belangrijke doelgroep vormen (natuurlijk zijn mannen ook welkom!).

Het bedrijf en het informatiecentrum
Het informeren van bezoekers wordt een extra tak van sport voor de familie Van Zanten. Zonodig wordt er ook deskundige hulp ingehuurd. Wanneer er bijvoorbeeld iets verteld moet worden over een onderwerp als bijenhouderij, dan wordt er een imker ingehuurd. Maar de boer kan zelf natuurlijk ook van alles vertellen, bijvoorbeeld over de producten die op het land verbouwd worden. Hierbij kunt u denken aan oude peulvruchtsoorten, oude graansoorten, enzovoorts.
Er wordt niet alleen verteld over producten en productiewijze, ook is het mogelijk om tijdens een programma van zo'n 2,5 à 3 uur letterlijk in contact te komen met de producten en machines. Kinderen kunnen bijvoorbeeld in een bak graan voelen hoe dit product aanvoelt, ze kunnen het proeven en kauwen. Ook kan men de machines van dichtbij bekijken en zien werken. Tevens bestaat de mogelijkheid om een wandeling door het land te maken.
Het Geweide Hof is absoluut geen horecagelegenheid, maar er kunnen wel groepen komen om geïnformeerd te worden over en bezig te zijn met landbouw, bijvoorbeeld door het zelf bakken van brood.

De opening
Na het vele werk en de laatste loodjes brak eindelijk de dag van 19 juni aan. De officiële opening van het Geweide Hof. De opening viel gelijk met de open biologische dagen. Bij de openingshandeling, het hijsen van de vlag door de winnares van de wedstrijd, waren ongeveer 350 mensen aanwezig. De opening werd verricht onder het genot van een speciaal biologisch wijntje van de familie Venhuizen uit Wirdum.
Na de plechtigheid werden er nog een aantal toespraken gehouden, door o.a. mevrouw Pot, de burgermeester van de gemeente. Al met al een zeer geslaagde dag en een goede start voor een hopelijk goed bezocht informatiecentrum in Garmerwolde!

Mocht u meer informatie willen over het Geweide Hof en de recepten van de cakes en koeken, dan kunt u terecht op www.hetgeweidehof.nl.

Detta en Elleke van der Molen

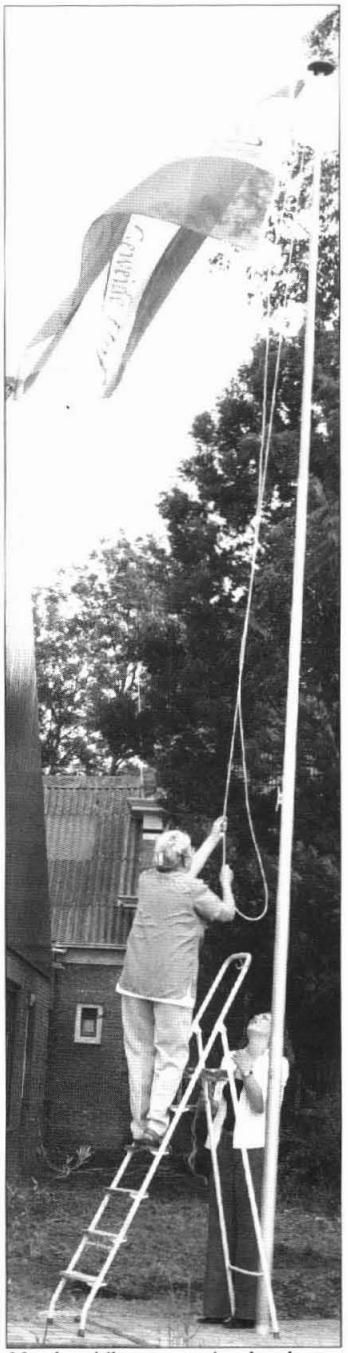

Met het hijsen van de vlag in top verrichtte mevrouw Lolkje Bronsma uit Stiens de officiële opening.
(Foto: Henk Remerie)

Op de smokkeltoer

De jaarlijkse dagtocht van reisclub Thesinge/Garmerwolde vond op 22 juni plaats. Om 07.30 uur werd uit Ten Boer vertrokken. Nadat in Sint Annen en Thesinge passagiers waren opgestapt, arriveerde de bus in Garmerwolde, waar de rest instapte.

Even over 08.00 uur begon de reis dan echt. Met een volle bus werd koers gezet naar Twente. 't Was mooi reisweer: niet te warm en de zon scheen. Wat wil je nog meer. Een beetje later dan gepland, kwamen we in Denekamp aan voor de koffie. Daar waren we ook wel aan toe; en de krentenwegge ging er ook goed in.
Om 10.30 uur werd weer gestart en ging het naar Overdinkel. Onze chauffeur wou binnendoor, maar tot twee keer toe liep de weg dood in een zandpad. Dus weerom naar de grote weg en met vertraging arriveerden we in het smokkel- en textielmuseum. Hier kregen we twee films te zien: één over het smokkelen en één over de textielindustrie. Daarna konden we het museum bekijken; ook hier kregen we tekst en uitleg bij.
Uit de film bleek hoe vindingrijk de smokkelaars waren. Per persoon mocht je legaal een half pond koffie mee de grens over nemen. Een gezin met tien kinderen ging iedere dag - elk met een pak koffie in de hand - over de grens. De kleinste had haar poppenwagen mee. Als de douane die gecontroleerd had, hadden ze kunnen zien dat het wagentje onder het matrasje vol met losse koffiebonen lag.
Maar de douane was ook niet achterlijk. Toen ze zagen dat twee vrouwen boter onder hun kleren verborgen om de grens over te smokkelen, nodigden ze de dames binnen om zich bij de kachel te warmen. Ze lieten ze zo lang zitten, dat de boter begon te smelten. Toen de dames verder mochten, was er van de boter niet veel meer over.
Ook pakten ze smokkelaars, die een hond lieten smokkelen. Vanuit Duitsland bracht de hond - in een varkensblaas, vastgebonden om de nek - jenever mee. Ze joegen hem door 't bos naar de andere kant. Vanuit Nederland ging hij dan terug met koffie. Toen de douane dit door had, lieten ze een loopse teef in 't bos lopen; dat kon de hond niet weerstaan en zo werd de smokkelaar gepakt.
En weet u wat smokkelklompen zijn? Dat zijn klompen, waaronder de zool andersom was geplakt. Als de mensen rechtdoor gingen, liepen de sporen de andere kant op. Zo brachten ze de douane op een dwaalspoor.

Nadat we alles bekeken hadden, kregen we in het restaurant van het museum (de Saksenstal Gerrit) een drie gangenmenu voorgeschoteld. Hierna kregen we een gids in de bus en ging de tocht door de mooie omgeving, de zgn. smokkeltocht. Voor een groot deel ging het door Duitsland. De gids vertelde op een leuke manier over de wederwaardigheden die we tegen kwamen. Terug in Losser, waar de gids afscheid nam, kregen we de gelegenheid iets te drinken.
Daarna ging het naar Schoonebeek; ook weer door Duitsland. Onderweg zagen we een spoorlijntje. Dit was het Emmalijntje. Deze spoorlijn werd aangelegd door Koning Willem III, zodat zijn vrouw bij haar familie in Bentheim op bezoek kon gaan.
In Schoonebeek kregen we in Restaurant Wolfshoeve een kop koffie met een saucijzenbroodje aangeboden. Daarna ging het terug naar Garmerwolde. Tegen negen uur waren allen weer thuis en was een mooie, gezellige dag ten einde.

Roelie Dijkema

Al gewandeld op De Omloop?

Thesinge heeft er een nieuwe zondagmiddagwandeling bij. Naast het gezellige ommetje door 'dorp' en over De Dijk en langs de Bakkerstraat, kunnen we nu ook even De Omloop nemen. Dat is het nieuwe padje tussen Molenweg en Molenhörn, langs de woningen van Dhr. v.d. Woude en Alex Mollema. Jaap van Zanten bedacht de (nog niet officiële) naam: De Omloop. Een omloop is het houten balkonnetje halverwege een molen, en ook heel toepasselijk voor het ommetje dat we op deze manier kunnen lopen.

Elisabeth Tolenaar

(overgenomen van de website www.thesinge.com)

Waarom zijn er zoveel dingen,
die niet te begrijpen zijn ...

Het gemis zal altijd blijven, maar al die fijne hartverwarmende reacties na het totaal onverwachte overlijden van onze dierbare dochter, zus en kleindochter

ELSA RAMAKER

hebben ons ontzettend goedgedaan. Ook uw massale aanwezigheid tijdens de afscheidsdienst in de kerk van Garmerwolde met aansluitend de begrafenis was ons tot grote steun en troost.
Hartelijk dank dat u er voor ons was en bent.

Familie Ramaker-Tepper

Hangplek achter "De Til"

We hebben veel last van jongeren die buiten schooltijd op het schoolplein verblijven. De rommel die ze achter laten is niet alleen heel storend, maar soms ook ronduit gevaarlijk. Bij het laatste incident moest een groot deel van de zandbak worden afgegraven nadat een kleuter zich had gesneden aan glasscherven. Er wordt overwogen het schoolplein af te sluiten, maar dat zou ten koste gaan van kleinere kinderen die na schooltijd wel met veel plezier van het plein gebruikmaken.

De schoolcommissie

Voor Brood-Koek en Banket, in Garmerwolde en Thesinge gaat u naar de "AGRISHOP". Iedere dag lekker VERS van:

Klaes Hoekstra

Bakkerij van het jaar 2004

Warme bakker voor ieder eetmoment

Juffers en Hanebalken door De Rijge;

Balans tussen ernst en scherts

Op de voorkant van de flyer voor de voorstelling van toneelgroep De Rijge zie je een foto van de overkapping van de schuur waarin de hanenbalken en juffers uit de titel zijn verwerkt. Zoals gebruikelijk vindt de voorstelling plaats op boerderij De Rijge aan de Bovenrijgerweg in Thesinge. De tekst op de achterkant geeft informatie over de inhoud van Juffers en Hanebalken: een makelaar geeft een 'dijk van een presentatie' voor de verkoop van een boerenbehuizing, een Ouderenwoongroep is op zoek naar een geschikte locatie. Stof genoeg voor komische verwikkelingen, maar...met een serieuze ondertoon.

Uitverkocht huis

Het valt nog niet mee om een kaartje te krijgen voor een voorstelling. Alle negen avonden zijn uitverkocht, zonder dat er veel publiciteit is geweest, vertelt Joanne van der Meulen. Zij is een van de vele vrijwilligers ('Kijken is leuk, cateren ook') die ieder jaar weer bij de voorstelling betrokken zijn. Als het publiek een plaatsje heeft gevonden, komt makelaar F. Bruinsma geagiteerd binnen en verzoekt iedereen mee naar buiten te gaan, om het pand en de tuin te bekijken. Het is immers kijkdag. Zijn charmante assistente Angeline verstrekt paraplu's. In de tuin zit de oude Hendrik Graanhuis met zijn kijker: voor hem is het vogelkijkdag. Hij mag dan vergeetachtig zijn, hij weet zeker dat hij met zijn Aaltje (of was het Eeltje?) zijn grond niet zal verlaten.

Knappe slotscène

Na de rondleiding met aandacht voor authentieke details als gesneden voegen en putdeksels, nemen de kijkers weer hun plaatsen in en worden ze door de makelaar voorzien van plaids en dekens. Tijdens de demonstratie met lichtbeelden komt de Ouderenwoongroep Zo.W.Zo, Zorgeloos Wonen Zelfstandige Ouderen, binnen: drie mannen en twee vrouwen, allemaal uitgesproken types. De karakters zijn soms wat clichématig, maar dankzij de verrassende flash-backs krijgen ze verdieping. Deze scènes bieden een blik in het verleden van de personages of een visie op ouder worden. Het zijn bij vlagen ontroerende momenten die Juffers en Hanebalken de juiste balans tussen scherts en ernst geven. De acteurs slagen er goed in te switchen van karikaturale typetjes naar gevoelige scènes. Na tal van verwikkelingen is het ook hier "eind goed, al goed" in een knappe slotscène waarin Kees Faber en Nellian Dijkema minutenlang zonder woorden laten zien wat liefde is: na dertig jaar hebben Hendrik Graanhuis en zijn Aaltje elkaar het jawoord gegeven.

De oude Hendrik Graanhuis met zijn kijker: voor hem is het vogelkijkdag.
(Foto: Wolter Karsijns)

Nieuwe regisseur

Na de voorstelling moet regisseur Ton Rohde achter de coulissen een sigaretje roken. 'Even ontladen, want het was vanavond extra spannend. Er zaten namelijk collega's in de zaal.' Ton Rohde is professioneel acteur, schrijft teksten en regisseert daarnaast regelmatig stukken bij amateurgezelschappen. Dit jaar voor het eerst bij De Rijge; het contact kwam tot stand via het Centrum voor Amateurkunst en na kennismaking bleek het te klikken tussen spelers en regisseur. De vraag van de toneelgroep was een stuk met ouder worden als thema waarin de landelijke locatie De Rijge een rol speelt. 'Beide thema's zijn ook in mijn eigen leven actueel', zegt Rohde. Hij doelt daarmee niet alleen op zijn levensfase, maar ook op het feit dat hij zelf een stukje grond heeft in een landelijke omgeving, aan de Westerwijtwerdermaar. 'Ik ben eerst op zoek gegaan naar bestaande toneelstukken, maar vond geen passend stuk. Toen ben ik zelf gaan schrijven, waarbij ik een aantal personages en scènes, met name in de flash-backs, heb ontleend aan bestaande stukken. Zo is het verhaal gegroeid.'

Goede samenwerking

Over de eerste samenwerking met de Rijge is Rohde erg tevreden. 'Het is een luxe met zulke goede amateurspelers te werken en ook om zoveel voorstellingen te doen. Meestal studeer je met een amateur-gezelschap een stuk in voor drie voorstellingen. De Rijge is sterk in hilarische stukken; Juffers en Hanebalken vraagt een andere manier van spelen. Het eist meer van hun spelkwaliteiten. Soms zat ik met gekromde tenen, meestal zat ik me te verkneukelen in de zaal.' Rohde vindt het ook een uitdaging om op deze locatie te spelen: 'zonder decor, zonder achterwand en de troep gewoon laten liggen'. De repetities vonden plaats in de school in Thesinge of in De Meul'n in Sint Annen. 'Op het laatst, toen we in de schuur repeteerden, viel alles op zijn plaats.'

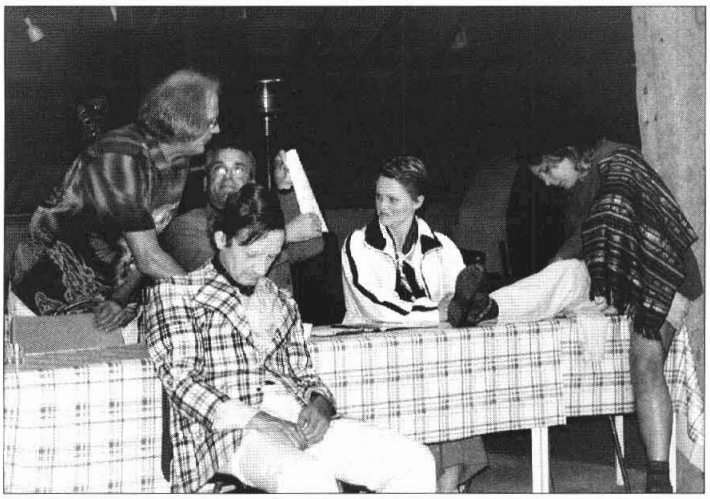

De Ouderenwoongroep Zo.W.Zo, Zorgeloos Wonen Zelfstandige Ouderen.
(Foto: Wolter Karsijns)

Enthousiaste reacties

Onder de juffers en hanebalken in de schuur van De Rijge heerst na afloop een geanimeerde stemming. De catering zorgt voor eten en drinken, spelers en publiek praten na. Acteur Jan Boxem uit Bedum, sinds twee jaar lid van de groep kijkt terug: 'Het was een boeiend thema, al zoekend zijn we gaandeweg tot dit resultaat gekomen. Dat is best spannend. Omdat het stuk over oud zijn gaat, heb je de neiging langzaam te gaan spelen. Dat was wel eens moeilijk.' Nellian Dijkema, bewoonster van De Rijge, geniet er zelf van dat haar huis en schuur een prominente rol in het stuk spelen: 'Het voegt iets toe. Ik heb er geen probleem mee dat al die mensen hier rondlopen. Ik ga echt niet extra poetsen.' Enthousiaste reacties zijn alom te horen. 'Een mooie balans tussen ernstig en serieus', hoor je veel mensen zeggen. 'Ook voor jongeren een leuk stuk', zeggen Femke Ton (16) en haar vriend. 'We komen volgend jaar weer!'

Anne Benneker-Sanders

Wist-u-dat ...

- de Agrishop van 26 juli tot 16 augustus is gesloten?
- onze brijventer maandag 2 augustus weer begint?
- dokter Friezema net aan zijn vakantie is begonnen? Maandag 23 augustus is hij weer present. Voor spoedgevallen kunt u terecht bij dokter Ensing.
- de Biobizz niet meer in Garmerwolde zit? Het bedrijf is verhuisd naar het industrieterrein in Groningen.

De IBA

De afkorting IBA staat voor "Individuele Behandeling Afvalwater". Op 22 juni was hierover in dorpshuis De Leeuw een voorlichtingsavond van de gemeente Ten Boer. De avond was speciaal georganiseerd voor huishoudens die niet op de riolering zullen worden aangesloten.

Graafwerkzaamheden voor de nieuwe riolering in de buitengebieden. (Foto: Wolter Karsijns)

U herinnert zich misschien wel, ongeveer 5 à 6 jaar geleden, de kwestie van de riolering en dat vrijwel elke stad op de schop ging in verband met onderhoud en aanpassing van de riolering. De reden daarvoor waren de strengere richtlijnen van het ministerie VROM. Ook in Ten Boer is toen een rioleringsplan gemaakt. Een speciaal puntje in de nieuwe regelgeving is dat VROM becijferd had dat er iets van 100.000 huishoudens (bijna een stad dus) in Nederland niet aangesloten waren op de riolering. Dat moest veranderen.
Ook in Ten Boer is daar naar gekeken, en een aantal huishoudens in de zogenaamde "buitengebieden", denk bijvoorbeeld aan de Lageweg van Garmerwolde naar Thesinge, zullen op de riolering aangesloten worden. Maar een aantal huishoudens ligt zover af, dat aansluiting een kostbare zaak wordt. Ik ben vergeten wat precies de (landelijke) norm was voor "te kostbaar", maar het was iets van - naar ik meen - fl. 16.000 per aansluiting. Voor deze huishoudens hoefde de gemeente geen verantwoordelijkheid te nemen.
De keerzijde van de medaille is dat de eigenaar er zelf voor verantwoordelijk is en voor een adequate zuivering moet zorg dragen. In de gemeente Ten Boer gaat het om zo'n 90 huishoudens. De nieuwe norm is tenminste 30% zuivering van het totaal van het zogenaamde "zwarte water" (van 't toilet) en "grijze water" (van spoelbak, douche, wasmachine, etc), wat neerkomt op een septic tank van maar liefst 6 m^3. Dat is een vrij kostbare operatie, waarbij bedacht moet worden dat zo'n kolossaal ding ook ingegraven moet worden.
In een aantal gemeenten, waaronder Ten Boer, is daar de volgende oplossing voor gevonden: 1) de gemeente plaats zo'n IBA, 2) de eigenaar zorgt zelf voor de aansluiting, 3) het waterschap zorgt voor het onderhoud, 4) de eigenaar gaat nu wel rioolbelasting betalen. Overigens zuivert de IBA die door de gemeente aangeboden wordt een stuk beter (ongeveer 90%). Maar desalniettemin is het een kolossaal ding van twee of drie tanks. Iedere tank is manshoog en een meter breed en diep. Er zijn ook elektrische pompen in deze IBA. Kortom, het is een rioolwaterzuivering in het klein.

De voorlichtingsavond ging over alle haken en ogen en kosten die bij de aanleg van de IBA komen kijken. Een leuk detail van die avond vond ik de wijze waarop het woord IBA werd uitgesproken door iemand van Grontmij. Het is lang geleden, maar toen de kinderen zindelijk moesten worden, had het bij die dreumessen niet veel zin om het belang van hygiëne uit te leggen aan de hand van bacteriën, faéces en urine en zo. Dat was toch echt een brug te ver, en de kwestie werd toegelicht met de begrippen "grote bah" en "kleine bah". Met - denk ik - veel gevoel voor de nuance in deze kwestie werd die avond dan ook consequent de IBA niet uitgesproken als "iebaa", maar als "iebah".

Karel Drabe

"Duikster"; recent werk van Herbert Koekkoek.

Zomerexpostitie

In het juni-nummer is de website van Hertbert Koekkoek verkeerd vermeld. Het juiste adres is: www.herbertkoekkoek.nl.

CREM

Voor cadeaus, huishoudelijke artikelen en kleine afdeling speelgoed.

CREM
Winkelcentrum Lewenborg
Telefoon (050) 541 40 40

Veeservice R. van der Woude

Klauwverzorging Diergeneesmiddelen en -benodigdheden

GARMERWOLDE
✆ (050) 5424962
b.g.g. 06-20188706

Folkert van Zanten in actie. (Foto: Dhr. Teuben)

Zwemvierdaagse Ten Boer

Onder grote belangstelling deden ook dit jaar weer vele kinderen en volwassenen mee aan de zwemvierdaagse in De Blinkert in Ten Boer. Zowel Thesinge als Garmerwolde was vertegenwoordigd. Voor meer fotos kunt u kijken op de webside "www.zwemverenigingtenboer.nl".

Karla Postma

Niels de Jong heeft zijn baantjes alweer getrokken. (Foto: Dhr. Teuben)

Foto Bouchier

Nieuwe Ebbingestraat 3, Groningen
Telefoon (050) 312 42 06

BOUWBEDRIJF FABER

Nijverheidsweg 8
9791 DA Ten Boer

ONDERHOUD
VERBOUW
RENOVATIE
RESTAURATIE

Tel./Fax 050 3022510
Mobiel 06 53977662

betrokken, betrouwbaar, zorgvuldig, meelevend

Nellian Dijkema
uitvaartverzorging
Thesinge/Groningen
050-3021731
www.nellian.nl

BIOLOGISCH DYNAMISCH

VLEES

JUIST DE KWALITEIT EN DE SMAAK GEVEN DE DOORSLAG

Ik hou van lekker eten en besteed dan ook veel tijd aan het maken van een uitgebreide heerlijke maaltijd. Lekkere salades, smaakvolle sauzen, verse groentes en natuurlijk een heerlijk stuk vlees. Omdat ik zeer kritisch ben in de kwaliteit van mijn aankopen wisselde ik vaak van slager.

Tot ik eens op aanraden van een vriendin bij de GROENE WEG slager binnenstapte. Daar werd ik vriendelijk geholpen en kreeg ik ook nog antwoord op mijn vragen over de bereidingswijze van het vlees. Zij bieden daarnaast een groot assortiment aan. Bovendien verkopen ze enkel eerste klas vlees. Voor mij geven juist de kwaliteit en de smaak de doorslag.

De Groene Weg
AMBACHTELIJKE SLAGERIJ

FLIP VAN 'T RIET
Boterdiep 4 - GRONINGEN - (050) 3144766

De Natuurlijke Kracht van Biologisch Dynamisch Vlees

Beleef de wereld onderwater met duikschool

PADI

Aquadonna's Diving

Van Introductieduik tot Divemaster

- Duikopleiding
- Duikreizen
- Verhuur duikmateriaal
- Video & Fotografie

Bel voor meer informatie!
(050) 5417941

- Grasdijkweg 3
- 9798 TC Garmerwolde
- info@aquadonna.nl
- www.aquadonna.nl

LANDBOUW-MECHANISATIEBEDRIJF

Oudman Thesinge

**Verkoop, verhuur en reparatie van Tuin- en Landbouwmachines*
**Onderhoud van uw machine en tractorpark*

G.N. Schutterlaan 10
050 - 3021321

Waar gaat al dat lange verkeer naar toe?

Op bezoek bij de zuivering in Garmerwolde. Bij het infocentrum gemeld, wat nu is omgedoopt tot projectteam centrum. Hoewel bij de Rijksweg nog melding wordt gemaakt van het Dienstengebouw is men toch werkelijk begonnen met de Deelstroombehandeling ook wel stikstofverwijdering uit het rioolwater en afvalwater van de RWZI en Swiss Combi.nl. Er wordt een klein betonnen bassin (31700 m3) met middenin een overlooptank gebouwd, welke met koolstofbron gevoed zal worden en de zuurtegraad gelijk houdt. Dit noemt men nitrificatie.

Vervolgens gaat het via de buitenste ring naar een zuurstofarm bassin van 52800 m3. Hier haalt de bacterie de laatste zuurstof uit de stikstofverbinding en zet het om in gasvorm (lijkt op 7-up). Dit noemt men denitrificatie. (Gewone lucht bestaat voor 75% uit stikstof.)
Het stikstofrijke water is afkomstig van de perskamers van de RWZI en Swiss Combi. Het water van Swiss Combi komt met ± 60 graden aan; als de behandeling heeft plaatsgevonden is het nog ongeveer 35 graden. Deze restwarmte wordt in de gehele zuivering gebruikt, waardoor de totale omstandigheden 3 à 4 graden positief worden beïnvloed; met als resultaat dat de bacteriën sneller groeien.
Als alles klaar is, zal de stikstofuitstoot gemiddeld zo'n 10 milligram per liter per jaar zijn.

Waar gaat al dat lange verkeer naar toe?
Er wordt gebouwd op ruim 350 heipalen van 11 meter lengte (327 onder de bassins en 25 onder de gebouwtjes); deze zijn voor de bassins nog twee meter de grond in geheid. De grond die los komt bij het graven, gaat via een noodbrug over de effluentsloot naar het land dat voorheen van de familie Iwema was en komt daar als een dijk van 13 meter breed en 75 cm hoog te liggen; t.z.t. komen er struiken en bomen op. Half juli gaat men met de vaste dam bezig; hier komen drie grote duikers met grondlichaam te liggen.
De werkzaamheden op de zuivering worden door de Grondmij en enkele noordelijke onderaannemers gedaan. De Grondmij doet de Deelstroombehandeling en moet het over ongeveer een jaar sleutelklaar opleveren.

Dit is één van de eerste veranderingen. Er volgen nog meer; middels een foto of berichtje houd ik u op de hoogte.

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

Met dank aan dhr. J. de Engelse van het P-team, voor uitleg en rondleiding.

C = opslag loog, controlegebouwen, buffer, enz.
B = denitrificatie bassin, 52800 m³ groot
A = nitrificatie bassin, 31700 m³ groot

Onderschrift: De noodbrug over de effluentsloot naar het voormalige land van de familie Iwema. (Foto: Sieb-Klaas Iwema)

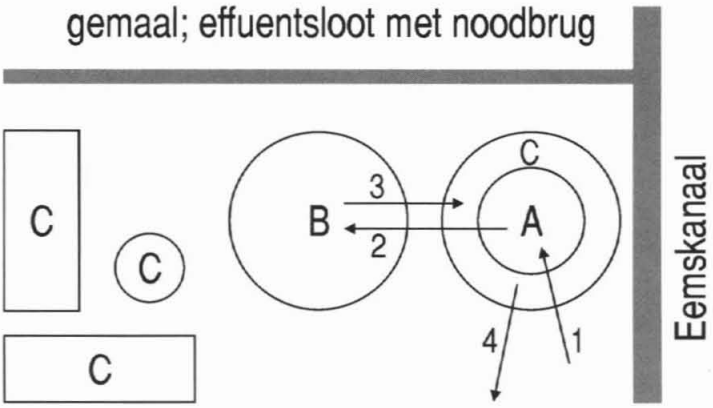

Eindelijk zijn de jonge uilen bij de familie Boswijk uitgevlogen. Rondom hun boerderij lag het bezaaid met dode muizen. (Foto: Marga Boswijk)

Mooie fietsroute voor een zomeravond

Ook dit jaar hebben Roelie en Roelf weer een mooie fietsroute uitgezet in onze prachtige Provincie. Echt een mooie route voor een zomeravond.

1 Rij vanaf café Molenzicht langs de molen het dorp uit.
2 1e weg rechts (Bovenrijgerweg)
2 Einde weg linksaf naar Ten Boer.
3 Bij stoplichten rechtsaf, weg volgen naar Woltersum.
4 In Woltersum over de brug rechtsaf.
5 Volg de weg langs het kanaal, dan rechtsaf over de Bloemhofbrug.
6 Na 'fam. Kempers' rechtsaf (Grauwe Dijk)
7 Bij driesprong linksaf richting Luddeweer.
8 Dan rechtsaf naar Lageland.
9 In Lageland de brug over (café De IJzeren Klap)
10 Weg volgen tot paddestoel 22688-001, hier rechtsaf over fietspad.
11 Einde fietspad linksaf.
12 1e weg rechts (Kooilaan)
13 Einde weg rechts, richting Ruischerbrug.
14 Bij stoplichten rechtdoor naar Noorddijk.
15 Na een paar honderd meter rechtsaf richting molen.
16 Over het hoogholtje het Boer Goensepad op.
17 Einde fietspad linksaf de Lageweg op
18 Rechtsaf de G.N. Schutterlaan op.
19 Café Molenzicht einde.

Piet Huisman

(overgenomen van de website www.thesinge.com)

Knippen zonder afspraak!
SOLITAIRE & GUIKEMA COIFFURES ~ Ten Boer
HERENKAPPER
Valckestraat 1a - Tel. 3021785 - Ten Boer

LEVERING en/of INSTALLATIE
BURINGA
sanitair en verwarming
Dorpsweg 28 - 9798 PE Garmerwolde
TEL. 050-5493950 - FAX 050-5493673
LEVERING en/of INSTALLATIE

HOFSTEDE
SCHILDERS v.o.f.

G.N. Schutterlaan 28
9797 PC THESINGE
Telefoon 050 - 3021957
Fax 050 - 3021574

idee
voor vakwerk
IJZERWAREN - GEREEDSCHAP - VERF - DHZ
De winkel voor service & kwaliteit
NIJDAM
Woldweg 6-8 - 9734 AC Ruischerbrug - Groningen
(tegenover wijk Lewenborg)
Tel. (050) 549 07 89 - Fax 541 57 51 - www.nijdam.nl

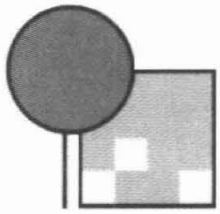
HOVENIERS- & BESTRATINGSBEDRIJF
H.W. Mollema
Hoofdweg 64
9627 PE Hellum
Telefoon (0598) 431135
■ ONTWERP ■ AANLEG
■ ONDERHOUD
■ (SIER)BESTRATING

■ VORMGEVING ■ DRUKKERIJ ■ UITGEVERIJ
Bij ons loop je binnen voor.....
■ Ontwikkelen en drukken van visitekaartje tot complete huisstijl
■ Ruime collectie familiedrukwerk
■ Textieldruk, zwartwit- en kleurkopieën van uitstekende kwaliteit
■ Boeken, programmaboekjes, gidsen, periodieken, flyers etc.
Eigenlijk te creatief en veelzijdig om op te noemen
Kom eens langs voor een vrijblijvend advies.
Ideeën uitwisselen kan voor beide partijen verfrissend werken

■
Rijksweg 83
9791 AB Ten Boer
(050) 3021715
info@bluemule.nl

Belga Fietsen Groningen
Winkelcentrum Lewenborg
Kajuit 272, 9733 CT
050-542 22 52
Belga.Fietsen@12move.nl
Ruim en gratis parkeren!
Gazelle Scott-USA
Batavus Be-One
Kom langs voor gratis Fietsmeting
Toerfietsen
Woon- Werk
Stadsfietsen
Racefietsen
Mountainbikes
Hybrides
Vouwfietsen
Kinderfietsen
Specials
Uw fiets ook leverbaar via BedrijfsFietsen Nederland en Nationale FietsProjecten
Reparatie alle merken!
Regenkleding
Racekleding
ATB-kleding
Fietsschoenen
Fietshelmen
Fietstassen
Kinderzitjes
Fietsdragers
Accessoires
Onderdelen

AGRISHOP
divers in groenten & fruit
Directe boerderijverkoop
● groenten & fruit
● aardappelen
● scharreleieren
● vlees
● boerenzuivel
● salades & rauwkost
● brood
EKO
Dorpsweg 1 Garmerwolde
Tel. (050) 4042921 / 5418462
Fax (050) 4042922
Goed en gezond van de boerengrond

Voor motor, bromfiets of fiets naar
MOTORHANDEL
JOOP NOORDHOF
Bovag-lid - Off. SUZUKI dealer
Alle merken onderdelen en accesoires leverbaar
Prima service en reparatie
JOOP NOORDHOF

Rijksweg 15
Garmerwolde
(050) 3021624
Werkplaats 's maandags gesloten

Administratie- & belastingadviesburo Ritsema
Uw adres voor:
financiële administratie & jaarverslagen & aangifte inkomstenbelasting
G.N. Schutterlaan 46
9797 PC Thesinge
telefoon (050) 302 13 19
fax (050) 302 11 82
mobiel 06 51533772

REINDER v/d VEEN
Voor bedrijven en particulier handel in:
✦ Pallet- en magazijnstellingen
✦ Magazijnwagens
✦ Palletwagens
✦ Kantoorkasten
✦ Gebruikte kantoormeubelen
✦ Enz.
✦ "Top way" prof. aluminium steigers, trappen en ladders
Nijverheidsweg 6 Ten Boer
Telefoon 050 - 3024833
B.g.g. 050 - 3022689
Fax 050 - 3024834
Mobiel 06 - 51581046

Zomerfeest De Til
feestvieren voor een goed doel!

Woensdagmiddag 30 juni, de zon schijnt en het is gezellig druk op het schoolplein in Thesinge. Ouders, kinderen en leerkrachten lopen door elkaar heen te praten en te eten, terwijl de kinderen spelletjes doen. Een echt feest zoals dat in een klein dorp hoort. Het feest wordt geopend door een koe met een zonnebril op. Sommige mensen zeggen dat dit juf Jessica geweest is, maar dat kan ik nauwelijks geloven! Hoogtepunt van het feest was natuurlijk het optreden van de kinderen zelf, die verschillende dansjes ingestudeerd hadden.

De school kan tevreden zijn over het zomerfeest, want de symbolische koe is ruimschoots gehaald. (Foto: Wolter Karsijns)

De opbrengst van het feest was bestemd voor de Stichting Heifer Nederland. Het afgelopen jaar hadden de kinderen zelf ook al gespaard voor dit goede doel, dat beoogt dieren aan mensen in nood te schenken in Afrika en Oost-Europa. Hierdoor kunnen mensen in ontwikkelingslanden beter zelf voorzien in hun levensonderhoud. Tot dusver hebben de kinderen van De Til een koppel kippen, een bijenkorf en een geit bij elkaar gespaard. De doelstelling van het feest was een koe te kunnen schenken.
Dit geeft onder de ouders nogal wat discussie. Want het foldertje van de Stichting Heifer verklaart dat een koe € 450 kost. Dat zou misschien wel kunnen, maar het foldertje meldt tevens dat een geit € 115 en een konijn bijna € 20 kost. Dat is toch wel erg veel? Iemand meent dat hier de dierenartskosten en het transport bij in zitten, maar waarom kopen ze dan die dieren niet in Afrika? De kleine lettertjes in het foldertje geven uitkomst: iedere aankoop is symbolisch en vertegenwoordigt een bijdrage aan het totale programma van de Stichting Heifer. De school kan tevreden zijn over het zomerfeest, want de symbolische koe is ruimschoots gehaald en van de opbrengst (€ 731) kunnen ook nog wel een aantal symbolische geiten, kippen en bijen gekocht worden.

Henk Busscher

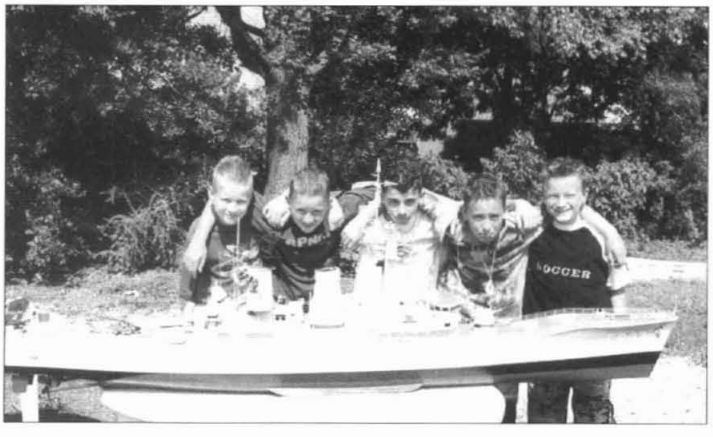

Schoolverlaters Garmerwolde

De schoolverlaters van de OBS Garmerwolde: Janine Arends, Groene School in Winsum; Ian van Dompselaar, Kamerling Onnes College vwo/havo; Henk Wigboldus, Willem Lodewijk Gymnasium. (Foto: Henk Remerie)

Schoolverlaters Thesinge

De schoolverlaters van CBS De Til in Thesinge: Jeroen Ensing (inzet), Groene School in Winsum; Feitze van Zwol, Willem Lodewijk Gymnasium; Nikki Ebeling, Praedinius Gymnasium; Lucie van Zanten, Wessel Gansfort College; Marjolein Havinga, Wessel Gansfort College; Susan Vaatstra, Wessel Gansfort College. (Foto: Wolter Karsijns).

Ruimte om van gedachten te wisselen.
Ruimte om te dansen.
Ruimte om te overleggen.
Ruimte om te genieten.
Rietland
Oosterweg 62 - 9785 TB Zuidwolde - (050) 5497857 - info@rietlanden.net - www.rietlanden.net

Roefeldag

Net als voorgaande jaren genoten ook nu weer Jeroen Groothoff, Folkert van Zanten, Bennie van Zanten, Michiel Admiraal en Matthijs Kol van een geslaagde roefeldag. De jongens waren enorm onder de indruk van de modelboten. (Foto: Jaap van Zanten).

VOOR AL UW LOON- EN GRAAF-WERKZAAMHEDEN

zoals: *Slootonderhoud, Maaikorven, Klepelmaaien, Groot pak persen, Grondtransport, Mest verspreiden en Sleufkouter bemesten.*

Loonbedrijf
N. Groothoff
Lageweg 22 Garmerwolde
(050) 542 15 35

TRIMSTUDIO

TOMMY

Voor vakkundige behandeling van uw huisdier.
Behandeling volgens afspraak.
Tevens verkoop van verzorgings artikelen

Oude Rijksweg 3
Garmerwolde
✆ 050 - 5421615

Pedicure Salon

Pedicuren
Voetreflexmassage
Zonnebank

Prunusstraat 51
wijk: Selwerd
Telefoon (050) 541 84 68
Ambulant (050) 5736989

verzorgde voeten komen verder

Martini Manege

Lageweg 13 A
9797 TA Thesinge
050 - 5416272
www.romantico.nl

Rijlessen voor kinderen en volwassenen

Pensionstalling

Tevens ter dekking:
de bewezen NRPS-rijpaard-hengst Romantico en de uniek goudgele ponyhengst (1.48m) Romantic Popcorn v. Romantico

VAN DIJKEN
Autoschade

Schade herstellen, dat laat je toch aan de vakman over!
Kollerijweg 14
Woltersum
Tel. 050 - 3021796

VAATSTRA dakbedekkingen B.V.

bitumineuze dakbedekkingen
dakisolatie
renovatie
nieuwbouw
onderhoud

KO MO INSTAL | Ichwa

Postbus 91
9780 AB Bedum
Tel. (050) 301 28 32
www.vaatstra.nl
vaatstra@vaatstra.nl

Installatietechniek VAATSTRA B.V.

elektrische installaties
data & telecommunicatie
centrale verwarming
klimaatbeheersing
loodgieterswerk
sanitair
zinkwerk

24 uur service

KO MO INSTAL | Ichwa | Uneto VNI

Oosterseweg 1b
9785 AD Zuidwolde Gr.
Tel. (050) 301 28 32
www.vaatstra.nl
vaatstra@vaatstra.nl

OOSTERHOF

Voor een compleet programma tractoren en machines

● CASE-IH ● ALO ● LELY
● HARDI ● FELLA
● KVERNELAND ● KONGSKILDE
● FRASTO ● PEECON
● CLAAS ● OVERUM
● PEGORARO ● KEW ● TORO
● STIGA ● HUSQVARNA
● MTD ● GARDENA ● BISON
● ZIRCON ● CRAMER

LANDBOUWMECHANISATIEBEDRIJF
OOSTERHOF B.V.
Nijverheidsweg 5 Ten Boer (050) 3023614

OogMerk OPTICIEN

Ogen zijn niet standaard,
onze contactlenzen evenmin.

• moderne contactlenssystemen • gediplomeerde specialisten

Boekholt - Hensbroek

Brillen - Contactlenzen - Hoortoestellen
Winkelcentrum Lewenborg
Kajuit 281 - 9733 CV Groningen
Telefoon/Fax (050) 5490549

VAN Sleen's BAKKERIJ

H. Westerstraat 18 Ten Boer (050) 3021227

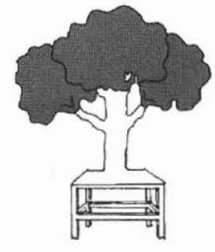

Meubelmakerij Eerlijk Hout V.O.F.

Tafels op maat in iedere houtsoort (ook oud hout!)
Tevens restauratie van Antieke meubels.
's zaterdags geopend (10-17 uur), of na afspraak

Dorpsweg 58 - 9798 PG Garmerwolde
T (050) 5494580 - F (050) 5494579

Schoenmakerij Sleutelservice Middeljans

Kajuit 322A
Lewenborg
Groningen
Tel.: 050-5410286

Gediplomeerd schoenhersteller

Er komt weer een bluescruise!

Op zondagmiddag 31 oktober wordt voor de tweede keer de Bluescruise georganiseerd! De opzet blijft grotendeels hetzelfde; met oldtimer bussen van het busmuseum in Veendam wordt u langs de drie locaties vervoerd, waar u kunt genieten van de volgende bands:

● Ruischerbrug, Speeltuingebouw
River Zydeco Band, 5 mans formatie uit Raamsdonksveer met accordeonblues en zydeco muziek
● Sint Annen, de Meuln
Johnny Blue & the Race uit Delfzijl, eveneens 5 man met jumpblues en rock& roll
● Thesinge, café t Jopje
Little Boogie Boy Blues Band, 3 man uit Aalsmeer met Chicago blues

In een volgend nummer van de G&T krijgt u meer informatie.
In de deelnemende dorpen start de verkoop van de kaarten één week eerder, houd dit in de gaten want vorig jaar waren de 150 beschikbare kaarten snel weg!

De Bluescruise crew

De winnaars vlnr. Erik Kappeteijn en Tjeerd Drabe. (Foto: Auke G. Kuipers)

Jeu de Boules toernooi Garmerwolde

Het Jeu de Boules toernooi georganiseerd door Vereniging Dorpsbelangen Garmerwolde gehouden op zaterdag 19 juni jl. heeft ondanks de hectiek rond de voetbalwedstrijd Nederland-Tsjechie toch nog een aantal deelnemers op de baan gebracht. De jeugd van Garmerwolde was ruim vertegenwoordigd op het speelveld.
De eerste prijs werd gewonnen door het team Tjeerd Drabe en Erik Kappeteijn, terwijl de tweede door het team Geesje Santing en Betty Visscher in ontvangst is genomen.

Auke G. Kuipers

Wie weet waar deze boerderij staat c.q. heeft gestaan?

Het kan zowel in de gemeente Ten Boer als ergens er buiten zijn geweest. Mocht deze boerderij in de (oude) gemeente Ten Boer – inclusief de andere kant van het Eemskanaal, thans horend bij Lageland – of het dorp Overschild staan/hebben gestaan, dan zou deze foto eventueel in het nog uit te geven boerderijenboek kunnen worden opgenomen.
Als alles goed gaat, wordt dit boek □ half tot eind 2005 uitgegeven. Tussen 19 juli en 20 augustus worden bepaalde boerderijen en andere objecten per helikopter op de foto gezet; het landen en opstijgen gebeurt vanaf een perceel land aan de Bouwerschapweg.
Zodra de inschrijving voor het boerderijenboek kan plaats vinden, zult u dit via de G&T vernemen.

Reacties graag naar: Sieb-Klaas Iwema, Jaagpad 9, 9991 TD Middelstum of Hillie Ramaker, Dorpsweg 26, 9798 PE Garmerwolde.

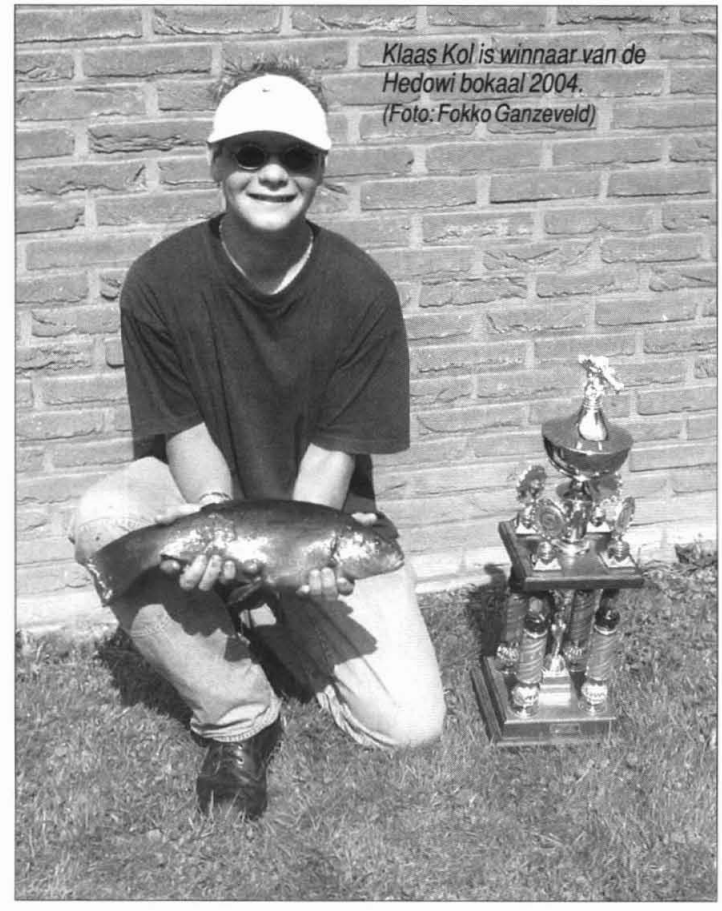

Klaas Kol is winnaar van de Hedowi bokaal 2004. (Foto: Fokko Ganzeveld)

auping
desso
Dunlopillo
airisette
Luxaflex
de Ploeg
Texeler
VELUX
QUICK-STEP FLOOR
WOONSTEEDE

Voor de complete woninginrichting zit u bij ons op de eerste rang

Bij ons vindt u topmerken op het gebied van: gordijnen, laminaat, binnen- en buitenzonwering en vloerbedekking!

SLAGTER
WONINGINRICHTING MEUBELMAKERIJ

Stadsweg 63 Ten Boer (050) 3021383

VISHANDEL
Smit

LEVERANCIER GROOTKEUKEN EN HORECA

Lamsoor 11
9738 AL Groningen
www.vishandelsmit.nl

Telefoon : 050 - 5496150
Fax : 050 - 5496151
Email : info@vishandelsmit.nl

HAARSTUDIO
Solitaire
AL 20 JAAR DÉ CREATIEVE KAPPER

Wigboldstraat 6, 9791 CR Ten Boer - Telefoon (050) - 3022151

Drogisterij - Parfumerie - Reform - Therapie

DE VRIES

Winkelcentrum Lewenborg Groningen (050) 5410508

VERSTOPPING?
Alarmtelefoon
050 5421890
24 uurs-dienst

- Rioolontstoppen
- Aanleg en reparatie
- T.V.-inspectie
- Gevelreiniging
- Impregneringen

PETER KUIL
REINIGINGS SERVICE

Osloweg 126
9723 BX Groningen
T (050) 5421890
F (050) 5423778
I www.kuilreiniging.nl

RITSEMA
Sierbestrating

Showterras 3000 m²

Grasdijkweg 31a - 9798 TC Garmerwolde
Telefoon **(050) 5493228**

Bornholmstraat 4 - 9723 AX Groningen
Telefoon **(050) 313 86 00**

JPCOM
computers
Degelijk & Goedkoop
Complete PC
€ 549!
www.jpcom.nl
050 - 549 07 75
dorpsweg 59 garmerwolde
Ook voor reparaties & upgrades

NIJDAM

KEUKEN- EN VLOEREN
Keukens - Inbouwapparatuur - Planken - vloeren - Laminaat - Parket

Koldingweg 5 - 9723 HL Groningen
(Industrieterrein De Driebond)
050 - 5498416
www.nijdam.nl

Installatiebedrijf
Thesinge v.o.f.

- Elektra
- Gas
- Water
- CV
- Zink
- Dakbedekking

Kerkstraat 1
9797 PD Thesinge
Tel. 050 - 3024536
Fax 050 - 3024693

M. Ritsema - Bedum - tel. 050-3010735
K. v.d. Veen - Kolham - tel. 0598-393504

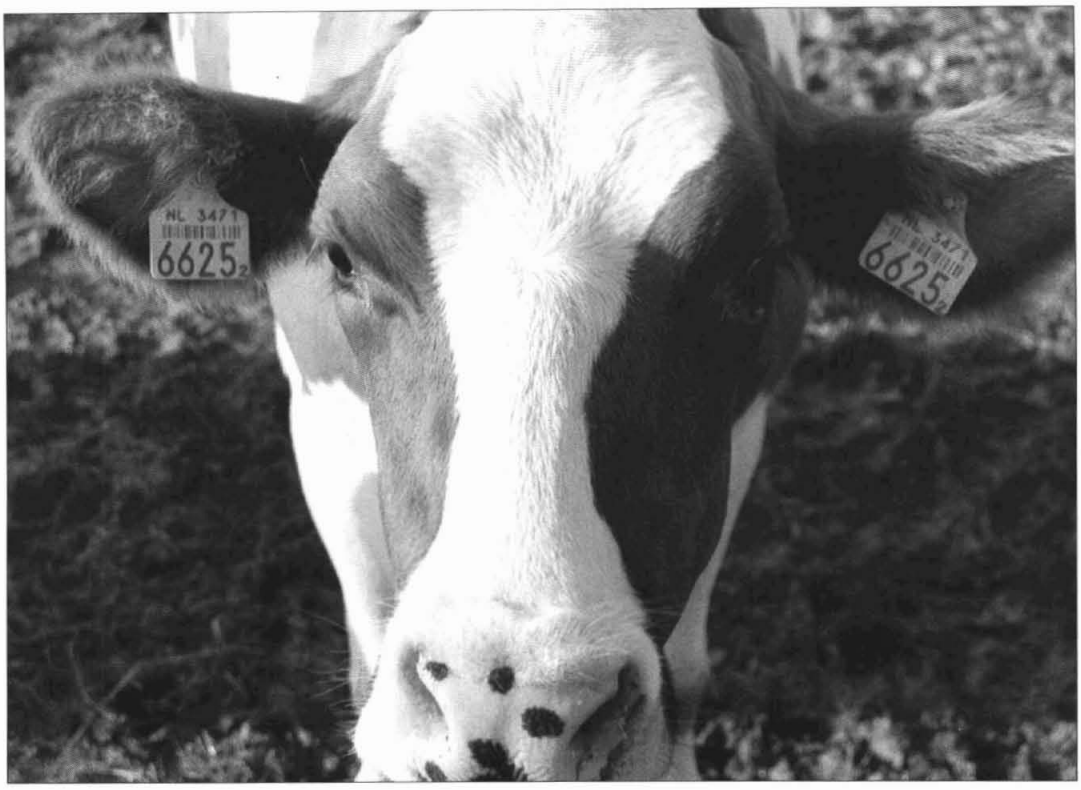

Foto van de maand

Nieuwsgierig. (Foto: Wolter Karsijns)

Redactie

Fotograaf Garmerwolde:
Henk Remerie 050-541 96 30
Fotograaf Thesinge:
Wolter Karsijns 050-302 20 71
Eind-redactie:
Hillie Ramaker-Tepper
Dorpsweg 26 - 050-5415335
9798 PE Garmerwolde
Desiree Luiken
Schoolstraat 3 - 050-3023352
9797 PN Thesinge
Penningmeester:
Karel Drabe, Stadsweg 3
9798 TE Garmerwolde - 050-5411019
Rabobank Bedum-Delfzijl
rek.nr. 32.07.05.749
Abonnementsgeld € 13,00 p.j.
Bij automatische incasso € 10,40 p.j.
Postabonnees:
basistarief + portokosten
Prijs per krant € 1,25
Hoofdartikel op internet:
www.garmerwolde.net

**Kopij inleveren via:
GenTexpress@hotmail.com,
bij Dorpsweg 26 of
G.N. Schutterlaan 16;
uiterlijk woensdag 18 augustus vóór 18.00 uur.**

Agenda

Elke zaterdag en zondag
Metaal-atelier Herbert Koekkoek Bovenrijgerweg 19 Thesinge:
van 13.00 - 17.00 uur en op afspraak. Metaalkunst-expositie van vijf metaalkunstenaars.
Informatie op:
www.herbertkoekkoek.nl.

Erediensten SOW gemeente

1 augustus
11.00 uur Thesinge,
ds. Meihuizen uit Kantens
8 augustus
? uur Thesinge,
?
15 augustus
9.30 uur Garmerwolde,
prof. Ter Velde
22 augustus
11.00 uur Thesinge,
ds. Volbeda
29 augustus
11.00 uur Thesinge,
ds. Meyer uit Sauwerd

In deze G&T vindt u de eerste uit een reeks puzzels. Dit keer is het een filipinepuzzel met een thema. Het thema van deze puzzel is Garmerwolde, Thesinge en omstreken. Veel plezier ermee. De oplossing vindt u in de volgende G&T.

Omschrijvingen:

A. Wordt in zowel Thesinge als Garmerwolde fanatiek beoefend
B. Bij dit bedrijf is recent een open dag geweest
C. Fietspad in de omgeving van Garmerwolde en Thesinge
D. IJsvereniging in Garmerwolde
E. Wordt binnenkort een actie voor opgestart
F. Maandelijkse rubriek in de G&T-Express
G. Stond vroeger in één van beide dorpen
H. IJsvereniging in Thesinge
I. Staat ook maandelijks in de G&T-Express
J. Weetjes
K. Dit heeft de G&T onlangs gevierd
L. Geeft aan wat er de komende tijd te doen is
M. Een wild dier is hier de naam van

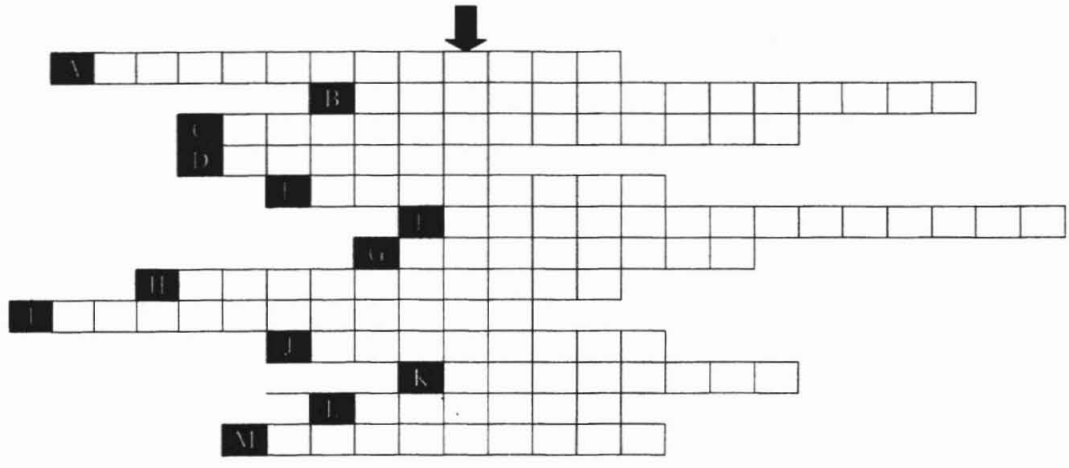

Dietvorst
Bedum
Stationsweg 1, (050)-3012300

De witgoed-elektro specialist.

Reparatie van alle merken wasautomaten en drogers, koelkasten, diepvriezers en andere elektrische huishoudapparatuur.
Ook voor inbouwapparaten.